

Laidiens: **23.12.2020., Nr. 248**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2020/248.2**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 772

Rīgā 2020. gada 17. decembrī (prot. Nr. 84 24. §)

Augu karantīnas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Augu aizsardzības likuma
5. panta 1. punktu un 18. panta pirmo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. fitosanitārās kontroles un uzraudzības kārtību, augu audzētāju, augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu pārstrādātāju, uzglabātāju, tirgotāju, ievadēju un izvedēju reģistrācijas kārtību, piemērojamos fitosanitāros pasākumus, fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu ievēšanas un izplatīšanas kārtību, fitosanitāro dokumentu izsniegšanas kārtību, aizsargājamo zonu noteikšanas un uzturēšanas kārtību, kā arī augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu aprites kārtību šajās zonās, kārtību, kādā sniedzama informācija Eiropas Komisijai, un robežkontroles punktu minimālo aprīkojumu fitosanitārās kontroles veikšanai;

1.2. institūciju, kura veic ievadamo augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu kontroli uz valsts robežas, ievērojot Valsts augu aizsardzības dienesta norādījumus fitosanitārās kontroles veikšanā.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. fitosanitārās prasības – prasības augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu (turpmāk – augi, augu produkti un citi objekti) ievēšanai un izplatīšanai Eiropas Savienībā, tostarp Latvijā, vai atzītās aizsargājamās zonās, kā arī importētājvalstu normatīvajos aktos noteiktās prasības par augu, to produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu ievēšanu attiecīgajā valstī;

2.2. augu, augu produktu un citu objektu izplatīšana – tirdzniecība, dāvinājums, ziedojums vai nodošana;

2.3. fitosanitārais dokuments – fitosanitārais sertifikāts izvešanai (turpmāk – eksports), fitosanitārais sertifikāts atpakaļizvešanai (turpmāk – reeksports), augu pase, pirmseksporta sertifikāts;

2.4. fitosanitārais risks – augu karantīnas organismu izplatīšanās iespēja ar augiem, augu produktiem un citiem objektiem;

2.5. atļauja lietot augu pasi – labvēlīgs lēmums, kas pieņemts, pamatojoties uz Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – dienests) pārbaudes aktu, un dod tiesības izdrukāto augu pasi pievienot augiem vai tirdzniecības

iepakojuma vienībām.

3. Dienests organizē un īsteno fitosanitāro kontroli un uzraudzību un:

3.1. saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 26. oktobra Regulu (ES) 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (turpmāk – Augu veselības regula), ir kompetentā iestāde, kura noteikta saskaņā ar Augu veselības regulas 2. panta 6. punktu un pilda šajā regulā noteiktās dalībvalsts iestādes funkcijas;

3.2. saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta Regulu (ES) 2017/625 par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (turpmāk – Oficiālo kontroļu regula), ir kompetentā iestāde, kas pilda šīs regulas 1. panta 2. punkta "g" apakšpunktā noteiktos uzdevumus un šīs regulas 59. panta 1., 2. un 5. punktā, 61. pantā, 62. panta 1. un 2. punktā, 63. un 103. pantā, 109. panta 1. punktā, 113. un 124. pantā, 130. panta 5. punktā, kā arī 131., 139., 140. un 141. pantā noteiktās funkcijas.

II. Reģistrācijai pakļautās personas un to reģistrācijas kārtība

4. Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā (turpmāk – reģistrs) reģistrējas augu audzētāji, augu, augu produktu un ar tiem saskarē nonākušo priekšmetu pārstrādātāji, uzglabātāji, tirgotāji, ievēdēji un izvedēji jeb profesionālie operatori, kas minēti Augu veselības regulas 65. panta 1. punktā, kartupeļu audzētāji, kuri kartupeļus audzē platībās, kas lielākas par vienu hektāru, vai kuri tos paredz tirdzniecībai vai plāno tirgot, ja kartupeļu platība ir mazāka par vienu hektāru, un to komercdārzu īpašnieki, kas minēti normatīvajos aktos par bakteriālās iedegas apkarošanu un izplatības ierobežošanu, vai personas, kuru valdījumā atrodas šādi komercdārzi (turpmāk – profesionālais operators).

5. Lai reģistrētos reģistrā, profesionālais operators iesniedz dienestā iesniegumu.

6. Iesniegumā norāda Augu veselības regulas 66. panta 2. punktā noteikto informāciju un pievieno deklarāciju par fitosanitāro kontroli ar Augu veselības regulas 66. panta 2. punkta "e" apakšpunktā minētajām ziņām.

Profesionālais operators iesniegumā norāda valsts nodevas samaksas datumu vai samaksā nodevu, iesniedzot iesniegumu vienotajā zemkopības nozares informācijas sistēmā.

7. Dienests lēmumu par profesionālā operatora reģistrāciju pieņem nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 5. punktā minētā iesnieguma saņemšanas.

8. Lai pieņemtu lēmumu par profesionālā operatora reģistrāciju reģistrā, dienests pārbauda iesniegto informāciju. Profesionālie operatori, kas vēlas marķēt koksnes iepakojamo materiālu saskaņā ar atbilstošo starptautisko fitosanitāro pasākumu standartu, visās darbībās ievēro prasības, kas attiecībā uz koksnes iepakojamo materiālu noteiktas normatīvajos aktos par fitosanitāriem pasākumiem un to piemērošanas kārtību.

9. Ja dienests konstatē, ka iesniegumā nav norādīta visa šo noteikumu 6. punktā minētā informācija vai nav iesniegti visi šo noteikumu 6. punktā minētie dokumenti, vai ir citas neatbilstības, dienests par to paziņo profesionālajam operatoram un neatbilstību novēršanai nosaka termiņu līdz piecām darbdienu. Ja profesionālais operators dienesta norādītajā termiņā nav novērsis neatbilstības, dienests pieņem lēmumu neregistrēt konkrēto profesionālo operatoru.

10. Ja dienests pieņēmis lēmumu reģistrēt profesionālo operatoru, tam piešķir oficiālo reģistrācijas numuru, kas sastāv no burtiem LV, kā noteikts Augu veselības regulas 67. panta "a" punktā, personas pasta indeksa pirmajiem diviem cipariem un kārtas numura.

11. Reģistrētais profesionālais operators (turpmāk – reģistrētais operators), kas nodarbojas ar stādīšanai paredzēto augu vai kartupeļu audzēšanu, ievērojot Augu veselības regulas 66. panta 5. punktā noteikto termiņu, iesniedz dienestā deklarāciju par fitosanitāro kontroli.

12. Reģistrētais operators, kas nodarbojas ar koksnes iepakojamā materiāla marķēšanu un kam ir mainījusies faktiskās darbības adrese un darbības veids, mēneša laikā pēc šo izmaiņu rašanās iesniedz dienestā iesniegumu par nepieciešamību izdarīt grozījumus un norāda datumu, kad samaksāta valsts nodeva par iesnieguma izvērtēšanu saistībā ar nepieciešamajiem grozījumiem.

13. Dienests nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 darbdienu laikā pēc šo noteikumu 12. punktā minētā iesnieguma saņemšanas pieņem lēmumu par grozījumu izdarīšanu reģistrā.

14. Ja nav samaksāta šo noteikumu 12. punktā minētā nodeva, dienests pieņem lēmumu neizdarīt grozījumus reģistrā.

15. Reģistrācijai pakļautajiem profesionālajiem operatoriem līdz reģistrācijai:

15.1. ir aizliegts izvest, ievest un izplatīt augus, augu produktus un citus objektus, ja to izvešanai, ievēšanai un izplatīšanai ir nepieciešami fitosanitārie dokumenti;

15.2. netiek izsniegti fitosanitārie dokumenti;

15.3. aizliegts marķēt koksnes iepakojamo materiālu;

15.4. aizliegts izplatīt kartupeļus.

16. Reģistrētais operators, pārtraucot darbības, kuru veikšanai nepieciešams reģistrēties reģistrā, iesniedz dienestā iesniegumu par izslēgšanu no reģistra.

17. Dienests pieņem lēmumu par reģistrētā operatora izslēgšanu no reģistra:

17.1. pēc reģistrētā operatora rakstveida iesnieguma saņemšanas par to darbību pārtraukšanu, kuru veikšanai nepieciešams reģistrēties reģistrā;

17.2. ja konstatē, ka reģistrētais operators ir pārtraucis darbības, kuru veikšanai nepieciešams reģistrēties reģistrā;

17.3. ja juridiskā persona ir izslēgta no komercreģistra vai fiziskā persona ir mirusi.

III. Augu, augu produktu un citu objektu ievēšana

18. Reģistrētais operators vismaz 24 stundas pirms fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu, augu produktu un citu objektu ievēšanas cauri robežkontroles punktam saskaņā ar Oficiālo kontroļu regulas 56. panta 4. punktu paziņo

par to Informācijas pārvaldības sistēmā oficiālo kontroļu vajadzībām (IMSOC) (turpmāk – pārvaldības sistēma) un ir atbildīgs par pārvaldības sistēmā norādīto ziņu patiesumu un pievienoto dokumentu autentiskumu.

19. Augu, augu produktu un citu objektu fitosanitāro kontroli robežkontroles punktos un punktos, kas nav robežkontroles punkti (turpmāk – kontrolpunkts), veic Pārtikas un veterinārais dienests atbilstoši Oficiālo kontroļu regulai.

20. Robežkontroles punktus un kontrolpunktus atzīst šo noteikumu 41. punktā noteiktajā kārtībā.

21. Personu bagāžā un privātajos sūtījumos atļauts ievest augus, augu produktus un citus objektus, kuru kopējā masa nepārsniedz divus kilogramus un kuri nav minēti:

21.1. Komisijas 2019. gada 28. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2019/2072, ar ko paredz vienotus nosacījumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem īstenošanai, atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 690/2008 un groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/2019 (turpmāk – Īstenošanas regula 2019/2072), VI pielikumā "Tādu augu, augu produktu un citu objektu saraksts, kurus no konkrētām trešām valstīm aizliegts ievest Eiropas Savienībā";

21.2. Komisijas 2018. gada 18. decembra Īstenošanas regulas (ES) 2018/2019, ar ko izveido provizorisku sarakstu ar augsta riska augiem, augu produktiem vai citiem objektiem Regulas (ES) 2016/2031 42. panta nozīmē un sarakstu ar augiem, kuru ievēšanai Savienībā fitosanitārie sertifikāti nav nepieciešami, minētās regulas 73. panta nozīmē (turpmāk – Īstenošanas regula 2018/2019), I pielikumā "Saraksts ar augsta riska augiem, augu produktiem un citiem objektiem Regulas (ES) 2016/2031 42. panta 1. punkta nozīmē".

22. Valsts ieņēmumu dienests robežšķērsošanas vietās, kurās veic muitas kontroli, kontrolējot personas bagāžu un privātus sūtījumus, kas satur augus, augu produktus un citus objektus un nepārsniedz divus kilogramus, pārliecinās par fitosanitārā sertifikāta esību, ja tāds nepieciešams, un tā derīguma termiņu. Cauri robežšķērsošanas vietām, kurās muitas kontrole nav paredzēta, ir aizliegts personu bagāžā un privātajos sūtījumos ievest augus, augu produktus un citus objektus.

23. Fitosanitārais sertifikāts ir nepieciešams visiem augiem, augu produktiem un citiem objektiem, kas minēti Īstenošanas regulas 2019/2072 XI pielikuma A un B daļā un atbilstošā gadījumā – XII pielikumā, arī tiem, ko ievē personu bagāžā vai privātajos sūtījumos, izņemot Īstenošanas regulas 2019/2072 XI pielikuma C daļā minētos augus.

24. Labojumi, kas izdarīti fitosanitārajā sertifikātā eksportam vai reeksportam, ir apstiprināti ar parakstu un zīmogu.

25. Fitosanitārais sertifikāts ir nepieciešams katram ievestu augu, augu produktu un citu objektu sūtījumam (dzelzceļa kravu pārvadājumos – katram vagonam). Ja sūtījumam ir vairāki nosūtītāji vai saņēmēji, fitosanitārais sertifikāts ir nepieciešams katrai sūtījuma daļai, kurai ir atšķirīgs nosūtītājs vai saņēmējs.

26. Augu, augu produktu un citu objektu sūtījumus, kuru kopējā masa pārsniedz divus kilogramus, ievē tikai cauri robežkontroles punktam vai kontrolpunktam.

27. Aizliegts ievest augus, augu produktus un citus objektus, kam nav pievienots fitosanitārais sertifikāts, ja tas ir nepieciešams.

28. Ja fitosanitārajai kontrolei pakļautie augi, augu produkti un citi objekti atbilst fitosanitārajām prasībām, kas noteiktas Augu veselības regulā un citos normatīvajos aktos par augu karantīnu, pēc augu veselības pārbaudes fitosanitāro sertifikātu apzīmogo ar Pārtikas un veterinārā dienesta spiedogu, norādot ievēšanas datumu.

29. Saskaņā ar Oficiālo kontroļu regulas 50. panta pirmo un otro punktu, ja fitosanitārais sertifikāts ir papīra formā, pēc fitosanitārās kontroles tā oriģināls paliek Pārtikas un veterinārajā dienestā, kas šī dokumenta kopiju izsniedz ievēdējam. Ja krava paredzēta reeksportam, šāda fitosanitārā sertifikāta oriģināls paliek pie augu, augu produktu un citu objektu ievēdēja. Fitosanitārais sertifikāts elektroniskā veidā ir pieejams pārvaldības sistēmā.

30. Ja fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu, augu produktu un citu objektu fitosanitāro kontroli veic kontrolpunktā, tad kravas pārvietošanā un dokumentu noformēšanā ievēro prasības, kas noteiktas Komisijas 2019. gada 10. oktobra Deleģētajā regulā (ES) 2019/2123, ar ko attiecībā uz noteikumiem par to, kādos gadījumos un ar kādiem nosacījumiem identitātes un fiziskās kontrolpārbaudes noteiktām precēm var veikt kontrolpunktos un dokumentu kontrolpārbaudes – attālināti no robežkontroles punktiem, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625.

31. Ja fiziskas pārbaudes laikā no sūtījuma noņem paraugu ar karantīnas organismu pazīmēm, Pārtikas un veterinārais dienests lēmumu par sūtījumu pieņem, kad ir pieejami laboratorisko izmeklējumu rezultāti.

32. Ja fitosanitārajai kontrolei pakļautie augi, augu produkti un citi objekti neatbilst fitosanitārajām prasībām vai tiem nav fitosanitārā sertifikāta, Pārtikas un veterinārais dienests pieņem vienu vai vairākus lēmumus, kas minēti Oficiālo kontroļu regulas 66. panta 3. punktā, vai lēmumu neatļaut attiecīgos augus, augu produktus un citus objektus nosūtīt tranzītā cauri Eiropas Savienībai.

33. Ja konstatēts, ka daļa fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu, augu produktu un citu objektu sūtījuma neatbilst fitosanitārajām prasībām, Pārtikas un veterinārais dienests pasākumus var piemērot šai sūtījuma daļai, bet atlikušo daļu atļaut ievest, ja tas nerada fitosanitāro risku.

34. Koksnes iepakojamā materiāla kontroli veic Pārtikas un veterinārais dienests robežkontroles punktā vai kontrolpunktā. Ja šī kontrole robežkontroles punktā vai kontrolpunktā nav iespējama, to veic dienests atzītā kontroles punktā, kas ir Oficiālo kontroļu regulas 44. panta 3. punkta "c" vai "d", vai "e" apakšpunktā minētā vieta (turpmāk – atzītā kontroles vieta).

35. Atzītā kontroles vieta atbilst šādiem kritērijiem:

35.1. kravu ir iespējams izkraut un koksnes iepakojamo materiālu apskatīt no visām pusēm;

35.2. prasībām neatbilstošo koksnes iepakojamo materiālu ir iespējams iznīcināt vai līdz transportēšanai uz iznīcināšanas vietu novietot uzglabāšanai atsevišķi no cita koksnes iepakojamā materiāla.

36. Lai koksnes iepakojamā materiāla atzīto kontroles vietu atzītu par atbilstošu šo noteikumu 35. punkta prasībām, koksnes iepakojamā materiāla ievēdējs dienestā iesniedz:

36.1. iesniegumu, kurā norāda vietas adresi un to kravu veidus, kas tiks ievestas koksnes iepakojamā materiāla pārbaudei;

36.2. kontroles vietas plānu.

37. Dienests pēc iesnieguma saņemšanas pieņem lēmumu par koksnes iepakojamā materiāla kontroles vietas atzīšanu vai par atteikumu to atzīt, ja norādītā atzītā kontroles vieta neatbilst šo noteikumu 35. punktā minētajiem kritērijiem.

38. Prasībām neatbilstošo koksnes iepakojamo materiālu iznīcina nekavējoties pēc tā saņemšanas, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā.